

Sygn. akt III CSK 275/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z wniosku Z. B.
przy uczestnictwie J. G., D. B., K. B.-J., A. G. i C. D.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki D. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w N.
z dnia 31 stycznia 2018 r., sygn. akt III Ca [...],

**1. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie, w jakim zaskarżono
oddalenie zażalenia wnioskodawczyni;**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna w postępowaniu nieprocesowym przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. A *contrario* skarga ta nie przysługuje w odniesieniu do innego rodzaju postanowień, w tym rozstrzygających zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania. W zakresie, w jakim skarga kasacyjna kierowała się *in casu* przeciwko zawartemu w zaskarżonym postanowieniu Sądu Okręgowego rozstrzygnięciu, którym oddalono zażalenie wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Rejonowego w części dotyczącej kosztów postępowania, była zatem niedopuszczalna i podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

W części, w której skarga kasacyjna okazała się dopuszczalna, należało zważyć, że zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestniczka D. B. powołała się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polegające na potrzebie wyjaśnienia dopuszczalności przyjmowania za własne przez sąd

drugiej instancji ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji w sytuacji, w której w apelacji podniesiono zarzut „sprzeczności ustaleń faktycznych”.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowany w skardze problem nie czynił zadość wskazanym wymaganiom, stanowiąc jedynie pozór zagadnienia prawnego. Kwestia zakresu powinności ciążących na sądzie drugiej instancji w ramach kontroli ustaleń faktycznych była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w których wskazano, w szczególności, że sąd drugiej instancji akceptując ocenę dowodów dokonaną w pierwszej instancji nie ma obowiązku przytaczania przyczyn, dla których poszczególnym dowodom przyznał albo odmówił mocy dowodowej; może poprzestać na uznaniu za własne ustaleń faktycznych poczynionych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (por. np. niedawne wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2017 r., I CSK 212/16, niepubl., z dnia 14 września 2017 r., V CSK 666/16, niepubl., z dnia 6 grudnia 2017 r., I CSK 136/17, niepubl., a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., II PK 68/13, niepubl.).

Na prawidłowość tego stanowiska nie rzutuje to, że w apelacji zostały zgłoszone zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych. Przepis art. 378 § 1 k.p.c. obliuguje wprawdzie sąd drugiej instancji do odniesienia się do tych zarzutów,

nie wymaga jednak, aby sąd zarzuty te podzielił. Także w takim przypadku sąd, nie podzieliwszy zgłoszonych zarzutów, może zatem uznać za własne ustalenia dokonane przez sąd pierwszej instancji. Jak wynikało z materiału sprawy, sytuacja taka miała miejsce w sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną, przy czym Sąd Okręgowy wyjaśnił, z jakich powodów nie podzielił zarzutów skarżącej dotyczących ustaleń faktycznych.

Na marginesie należało wskazać, że skarga kasacyjna, w której sformułowano jako zasadniczy zarzut naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 391 k.p.c., zmierzała w istocie do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.